

Σήμερα απ' τις δυο αρχαίες μάσκες της τέχνης του ηθοποιού, θα φορέσουμε την πιο δύσκολη και απαιτητική, εκείνη της **κωμωδίας**. Η πιο έντονη αντίθεση μεταξύ κωμωδίας και τραγωδίας είναι ότι η **κωμωδία** αντλούσε τα θέματά της από **την καθημερινή ζωή** και την **κοινωνική πραγματικότητα**: οι προλήψεις και τα ελαττώματα των ανθρώπων, τα επίκαιρα πολιτικά ή κοινωνικά γεγονότα αποτελούσαν το μύθο της. Γι' αυτό άλλωστε η **κωμωδία** αποτελεί μια **βασική πηγή για τη γνώση της εποχής στην οποία διαδραματίζεται**.

Η αρχαία κωμωδία, το τελευταίο από τα μεγάλα είδη ποίησης που έδωσε η Ελλάδα στον κόσμο, διακρίνεται συμβατικά στην αρχαία (τέλη 5ου αιώνα π.Χ.), η οποία είναι κατεξοχήν σατιρική, γεμάτη οίστρο και καταπιάνεται κυρίως με τα πολιτικά πράγματα της εποχής, με τη μορφή των έντεκα σωζόμενων έργων του Αριστοφάνη, στη μέση (αρχές 4ου αιώνα π.Χ.) και τη νέα κωμωδία (4ος-3ος αιώνας π.Χ.) η οποία συγκεντρώνει το ενδιαφέρον της στον **οικογενειακό βίο και τη μελέτη των χαρακτήρων (κωμωδία καταστάσεων)**.

Ο φιλόσοφος Αριστοτέλης έγραψε στην Ποιητική του (περ. 335 π.Χ.) ότι η κωμωδία είναι μια αναπαράσταση γελαστών ανθρώπων και περιλαμβάνει κάποιο είδος γκάφας ή ασχήμιας που δεν προκαλεί πόνο ή καταστροφή. Ο Πλάτων είχε ήδη ορίσει από την αρχαιότητα το κωμικό ως το αντάρεσκο αίσθημα ανωτερότητας, το οποίο νιώθουμε αποκλειστικά εμείς οι άνθρωποι. Με λίγα λόγια, έλεγε ότι μας διασκεδάζουν οι ατυχίες των συνανθρώπων μας. Τυπικά παραδείγματα που επιβεβαιώνουν την άποψη του Πλάτωνα είναι τα γέλια που μας προκαλούν τα πεσίματα, τα γλιστρήματα ή τα άλλα αστεία ατυχήματα που συμβαίνουν σε άλλους. Σχεδόν πάντα γελάμε μ' αυτές τις κωμικοτραγικές καταστάσεις, επειδή θεωρούμε τον εαυτό μας πιο έξυπνο και ασφαλή από τον εκάστοτε άτυχο συνάνθρωπό μας. Οι ειδικοί μάλιστα διευκρινίζουν ότι θεωρούμε πολύ πιο κωμικό ένα περιστατικό όταν έχει θύματα υψηλά ιστάμενα ή δημόσια πρόσωπα και τις Αρχές. Επιπλέον, όσο

περισσότερο **απροσδόκητη** είναι μια τέτοια κατάσταση τόσο περισσότερο γέλιο μάς προκαλεί. Έτσι εξηγείται γιατί μας διασκεδάζουν περισσότερο τα **αυθόρμητα** και **απρόβλεπτα** κωμικά επεισόδια παρά οι προσχεδιασμένες κωμικές καταστάσεις.

Ποια λοιπόν είναι η πηγή του χιούμορ; Ποιες καταστάσεις προκαλούν την έκρηξη του γέλιου; Είναι αδύνατο να δοθεί απόλυτος ορισμός της "διασκεδαστικής" κατάστασης. **Όπως ο καθένας από μας αντιλαμβάνεται διαφορετικά την πραγματικότητα, ακριβώς το ίδιο ισχύει και για την "κωμικότητα"**. Πέρα όμως από τις ποικίλες υποκειμενικές αντιδράσεις, όλοι οι ειδικοί που μελετούν την αίσθηση του χιούμορ, συμφωνούν ότι ορισμένες καταστάσεις μάς κάνουν να γελάμε περισσότερο από άλλες, επειδή διαθέτουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Ένα τέτοιο θεμελιώδες χαρακτηριστικό, το οποίο είχε εντοπίσει ο Αριστοτέλης, είναι η **αντιφατικότητα**, ή, μάλλον, η **ανακολουθία** – όταν δηλαδή η τελική πρόταση είναι παράδοξη ή όταν μια φαινομενικά ανόητη απάντηση κρύβει επιδέξια ένα διπλό βαθύτερο νόημα. Όλοι διαθέτουμε μέσα στον εγκέφαλό μας μια νοητική δομή η οποία αποτελεί τη σύνθεση όλων των προηγούμενων εμπειριών μας. Όταν οι πληροφορίες που φτάνουν σ' εμάς, δεν συμφωνούν μ' αυτό το νοητικό πρότυπο, τότε τις αντιλαμβανόμαστε ως **ανακολουθία** ή **αμφισημία**. Ένα παράδειγμα; Στη γωνία του δρόμου στέκεται ο τρελός του χωριού. Στο χέρι του κρατά ένα καλάμι ψαρέματος με το αγκίστρι να αιωρείται πάνω από ένα αναποδογυρισμένο καπέλο. Ένας περαστικός τον ρωτά: «Τσιμπάει;» Και ο τρελός απαντά: «Ναι, μ' εσένα σήμερα έπιασα τέσσερεις». Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε δύο φάσεις σ' αυτό το ανέκδοτο. Στην πρώτη εντοπίζουμε την κατάσταση (ένας τρελός ψαρεύει μέσα από ένα καπέλο), η οποία όμως διαψεύδεται από την τελική πρόταση («-Τσιμπάει; -Ναι, μ' εσένα σήμερα έπιασα τέσσερεις»), οπότε αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχει κάποια ανακολουθία. Στη δεύτερη φάση προσπαθούμε να δώσουμε νόημα στην τελική πρόταση συσχετίζοντας τα δύο ανακόλουθα μέρη (εκείνος που έκανε τον έξυπνο αποδεικνύεται ανόητος και ο πραγματικά έξυπνος είναι ο τρελός).

Απ' αυτή τη σκοπιά η **αίσθηση του χιούμορ** δεν είναι παρά μια μορφή δημιουργικής ανακάλυψης, το **αναπάντεχο πέρασμα σε μια εντελώς διαφορετική οπτική γωνία**. Τελικά, κάθε φορά που κάνουμε κάποια διανοητική ανακάλυψη, όπως όταν λύνουμε ένα γρίφο, όταν αναγνωρίζουμε έναν φίλο που συναντάμε τυχαία ή συνειδητοποιούμε ότι έχουμε στην τσέπη μας τον πρώτο αριθμό του λαχείου, έχουμε πάντα το ίδιο συναίσθημα: μια **ευχάριστη διέγερση** που μοιάζει τόσο πολύ με το **γαργάλημα**, ώστε μερικές φορές μας κάνει να σπαρταράμε στα γέλια.

Όμως ανεξάρτητα από το φύλο ή την εθνικότητα η **αίσθηση του χιούμορ** διαφέρει αρκετά από άτομο σε άτομο, κάτι που **εξαρτάται μεταξύ άλλων κι από την εκπαίδευση που δέχεται κάποιος**. Αυτό για το οποίο μπορούμε να είμαστε βέβαιοι είναι ότι **όποιος δεν γελά ποτέ, αντιμετωπίζει σίγουρα κάποιο ψυχολογικό πρόβλημα**.

Το γέλιο είναι ένα **εργαλείο επιβίωσης** που μας έδωσε η φύση· διατηρήθηκε μέσω της φυσικής επιλογής στη διάρκεια χιλιετιών για να βοηθήσει τους ανθρώπους να επιβιώσουν, ενώ μπορεί να εξηγήσει γιατί μας φαίνονται ελκυστικοί οι άνθρωποι που μας κάνουν να γελάμε. Ο Bellieni υποστηρίζει πως το γέλιο δεν προκύπτει από πράγματα που μας δίνουν την αίσθηση της ασυνέπειας ή της ασυμβατότητας, αλλά από το γεγονός πως βρισκόμαστε σε **μία κατάσταση** η οποία **ανατρέπει την προσδοκία της κανονικότητας**. Αν για παράδειγμα δούμε μία τίγρη να περπατά σε ένα δρόμο της πόλης, δεν θα είναι κωμικό αλλά τρομακτικό. Αν όμως η τίγρης αρχίσει να κάνει βαρελάκια στο δρόμο, τότε γίνεται κωμικό.

Αυτή η **ανθρώπινη εμπειρία υπερβολής ενός κόσμου όπου οτιδήποτε μπορεί να συμβεί**, μάς προκαλεί γέλιο. Αλλά για να είναι αστείο, πρέπει **επίσης** να είναι και **ακίνδυνο**. Πρώτα, πρέπει μία κατάσταση να εμφανίζεται ως **ασυνήθιστη** και να μας προκαλέσει **σάστισμα**. Έπειτα, η **ανησυχία μας πρέπει να αναλυθεί και να ξεπεραστεί** και μόνο τότε το **τρίτο βήμα, το γέλιο**, λειτουργεί ως σήμα πως όλα είναι καλά σε όποιον βρίσκεται κοντά μας, κάνοντάς τους να καταλάβουν πως είναι **ασφαλείς**. Η θεωρία του Bellieni υποστηρίζει λοιπόν πως το γέλιο είναι ένα σήμα το οποίο οι άνθρωποι ανέπτυξαν σε βάθος χιλιετιών για να δείξουν σε άλλους πως η αντίδραση “**πάλης ή φυγής**” δεν είναι **απαιτούμενη** και πως η **υποτιθέμενη απειλή έχει περάσει**. Για αυτό το λόγο το γέλιο είναι **μεταδοτικό**. **Μας ενώνει, μας κάνει πιο κοινωνικούς και σηματοδοτεί το τέλος του φόβου ή της ανησυχίας**. Το γέλιο μάς κάνει **σίγουρους για τη ζωή μας**.

Επιστημονικά, το γέλιο έχει τεράστια σημασία για τη φυσιολογία του σώματός μας. Όπως το κλάμα, η αναπνοή ή το περπάτημα, το γέλιο είναι μία ρυθμική συμπεριφορά η οποία λειτουργεί ως **μηχανισμός απελευθέρωσης**. Τα κέντρα του εγκεφάλου που ελέγχουν το γέλιο, είναι τα ίδια με αυτά που ελέγχουν τα συναισθήματα, το φόβο και την ανησυχία. Η **απελευθέρωση του γέλιου σπάει την ανησυχία και την ένταση μιας κατάστασης, κατακλύζοντας το σώμα με ανακούφιση**.

Το γέλιο, ως φυσικό φάρμακο, βελτιώνει την αρτηριακή πίεση και την άμυνα του ανοσοποιητικού, βοηθάει να ξεπεράσουμε την κατάθλιψη και το άγχος, μειώνει τις ορμόνες του στρες, ανακουφίζει από τον πόνο μέσω της απελευθέρωσης ενδορφινών, βελτιώνει τη διάθεση και την καρδιαγγειακή υγεία, ενώ ταυτόχρονα τονώνει τους μυς και βοηθά στην καλύτερη λειτουργία του πεπτικού συστήματος, ενώ έρευνες έχουν δείξει πως όταν το χιούμορ χρησιμοποιείται σε ένα νοσοκομείο, επιταχύνει την ανάρρωση των ασθενών. Είναι **σημαντικό και στη μάθηση, καθώς μειώνει το άγχος και βελτιώνει τη συμμετοχή**.

Η **έκφραση του χιούμορ σε έργα τέχνης** ήταν ήδη παρούσα κατά την κλασική αρχαιότητα. Εκείνη την εποχή έκαναν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους οι κωμικοί θεατρικοί συγγραφείς, με κορυφαίο τον Αριστοφάνη. Στην αρχαία Ρώμη, εκτός από τη συχνή επανάληψη των ελληνικών κωμωδιών, δίνονταν και παραστάσεις ρωμαϊκών αμιγώς σατιρικών έργων (Satura), στα οποία οι πρωταγωνιστές φορούσαν κωμικά ρούχα και μάσκες. Όμως μόνο κατά τον Μεσαίωνα άρχισε να διαφοροποιείται από τους ηθοποιούς η **ειδική επαγγελματική κατηγορία των κωμικών**. Ο αληθινός επαγγελματίας κωμικός γεννήθηκε στην Ιταλία κατά την Αναγέννηση, το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα, με την περίφημη Ιταλική Κωμωδία (Commedia dell' Arte). Το όνομα “έντεχνη κωμωδία” οφείλεται ακριβώς στο ότι για πρώτη φορά τους ρόλους υποδύονταν επαγγελματίες κωμικοί, που ήταν μέλη μόνιμων θιάσων. Από τότε μέχρι σήμερα η κωμωδία ως είδος τέχνης θα γνωρίσει πρωτοφανή άνθηση.

Είναι περιττό να εξάρω το **πηγαίο ταλέντο των Ελλήνων και Ελληνίδων κωμικών** που σταδιοδρόμησαν ως πρωταγω-νιστές/-νίστριες τον περασμένο αιώνα κι ευτύχησαν να καταγραφεί η τέχνη τους στο σελιλόιντ, δώρο ανεκτίμητης αξίας για εμάς σήμερα. (βλ. άσκηση <https://tinyurl.com/37772mds>). Από τον καταιγισμό όλων των κατά πλειονότητα μέτρων ταινιών εκείνης της εποχής, ευτυχώς ξεχώρισαν ορισμένες ταινίες-«διαμάντια», κυρίως κωμωδίες. Εκείνο λοιπόν που επιθυμώ να εξάρω είναι η **αριστοτεχνική υποστήριξη** που είχαν οι πρωταγωνιστές τους από συναδέλφους τους ηθοποιούς που έπαιζαν δεύτερους ή τρίτους ρόλους στις κωμωδίες αυτές του παλιού «εμπορικού» ελληνικού κινηματογράφου (βλ. ανάρτηση <https://tinyurl.com/39yxnjtb>), ταινίες που ξεχώρισαν από τον σωρό ως γνήσιες και συχνά αξεπέραστες καλλιτεχνικές δημιουργίες

πέρα από την όποια «εμπορική» τους αξία. Όλοι μαζί οι ηθοποιοί των ταινιών αυτών, πρωταγωνιστές, δευτεραγωνιστές κ.λπ., χαρακτηρίζονταν από **θαυμαστή αυθεντικότητα και απλότητα** στις ερμηνείες τους που **παρέπεμπε απευθείας στη ζωή εκείνης της εποχής**. Σημειωτέον, θεωρώ ότι οι συνθήκες διαβίωσης της σύγχρονης μας πραγματικότητας είναι καλύτερες από εκείνης της εποχής, όμως η **αυθεντικότητα στην ανθρώπινη συμπεριφορά και συναναστροφή**, τουλάχιστον η συνυφασμένη με την **αμεσότητα** εκείνης της εποχής, *τείνει να εκλείψει στις μέρες μας*. Πιστεύω πως σήμερα κυριαρχεί η *μούφα του «φαίνεσθαι»* και, κατ' εμέ, κύρια προφανής αιτία είναι η *αντίληψη του κόσμου και η επαφή των ανθρώπων μέσα από οθόνες ηλεκτρονικών συσκευών και κάθε λογής «μαραφετιών» που καταχρόμαστε ασύστολα*.

Η «**Μια τρελλή... τρελλή... σαραντάρα**» είναι ελληνική ταινία του 1970, σε παραγωγή Φίνος Φιλμ, σενάριο Αλέκου Σακελλάριου και σκηνοθεσία Γιάννη Δαλιανίδη.

Η Τζένη (Ρένα Βλαχοπούλου) είναι μία σαραντάρα, χήρα από μεγάλη και πλούσια οικογένεια. Δύο χρόνια η Τζένη πένθησε για τον σύζυγό της, αλλά πλέον θέλει να προχωρήσει και να ευχαριστηθεί τη ζωή της και τον έρωτά της με έναν βιολιστή. Τα αδέλφια της (Γιάννης Μιχαλόπουλος και Τασσώ Καββαδία) έχουν διαφορετική γνώμη και προετοιμάζουν το έδαφος για το συνοικέσιο που έχουν συμφωνήσει με τον κατά πολύ μεγαλύτερό της εφοπλιστή Τζώρτζη Χατζηθωμά (Γιώργος Γαβριηλίδης). Ο Γαβριηλίδης υποδύεται έξοχα τον ρόλο του βοηθώντας τη Βλαχοπούλου να αναδείξει πλήρως τον κωμικό της οίστρο, όπως φαίνεται στις επιλεγείσες σκηνές της ταινίας.

Στην ταινία αντικατοπτρίζονται τα ήθη της εποχής, σύμφωνα με τα οποία ο έρωτας και ο γάμος ταιριάζουν μόνο στους νέους και όχι στους μεσήλικες, οι οποίοι οφείλουν να συμπεριφέρονται με σοβαροφάνεια και κοσμικότητα, διαφορετικά γίνονται γελοίοι στα μάτια της κοινωνίας. Τα αδέρφια της Τζένης προσπαθούν με κάθε τρόπο να την συνετίσουν, σύμφωνα πάντα με τα δικά τους μέτρα και σταθμά, τονίζοντάς της συνεχώς τη θέση που έχουν αυτή και η οικογένειά της στην κοινωνία, αλλά με κανένα αποτέλεσμα. Η ιστορία τελειώνει με την Τζένη να παίρνει τη μεγάλη απόφαση και να τα παρατάει όλα και όλους, προκειμένου να ακολουθήσει την καρδιά της, που την οδηγεί στην Ιταλία μαζί με τον αγαπημένο της.

Ιδού το συνοικέσιο της Τζένης και η κατάληξή του.

[Το προξενιό της Τζένης.mp4](#)

Ο «Πολυτεχνίτης και ερημοσπίτης» είναι ελληνική κωμική ταινία του 1963, σε παραγωγή Καραγιάννης - Καρατζόπουλος και σε σκηνοθεσία Αλέκου Σακελλάρειου. Το σενάριο της ταινίας το επιμελήθηκε ο Σακελλάριος με τον Χρήστο Γιαννακόπουλο.

Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται έναν φτωχό επαρχιώτη που εγκαθίσταται στην Αθήνα αναζητώντας δουλειά κι επειδή έχει μεγάλη ανάγκη δέχεται όποια δουλειά τού προσφέρουν. Αφού χηρεύει μία γνωστή του, αναλαμβάνει το φωτογραφείο του άντρα της, με βοηθό του την Ελενίτσα (Βάσω Μεριδιώτου), χωρίς μεγάλη επιτυχία. Εκεί, έρχεται μία οικογένεια, ο πατέρας (Γιώργος Γαβριηλίδης) η μητέρα (Υβόνη Βλαδίμηρου) και η κόρη τους να φωτογραφηθούν. Το πρόβλημα του Θανάση ήταν ότι δεν μπορούσε να βγάλει όλους όσους ήταν στο πλάνο, του έφευγε «ο άκρος δεξιός». Έτσι έγινε μεγάλος αγώνας για να φωτογραφίσει την οικογένεια.

Ο Γιώργος Γαβριηλίδης με το αριστοκρατικό παρουσιαστικό του υποστηρίζει κι εδώ θαυμάσια τον πρωταγωνιστή Θανάση Βέγγο.

[Μια οικογενειακή φωτογράφιση.mp4](#)

«**Της κακομοίρας**» είναι ελληνική κωμική ταινία του 1963, σε σενάριο και σκηνοθεσία του Ντίνου Κατσουρίδη. Το σενάριο βασίστηκε στο ομώνυμο θεατρικό έργο των Χρήστου και Γιώργου Γιαννακόπουλου.

Στην παραπάνω φωτογραφία, ο Ζήκος (Κώστας Χατζηχρήστος) ενημερώνει το αφεντικό του, τον κυρ-Παντελή (Κώστας Δούκας) για την είσπραξη της ημέρας από τους θαμώνες της μπακαλοταβέρνας, ενώ ο κυρ-Μανόλης (Νίκος Φέρμας) φαίνεται να γεμίζει το ποτήρι του με ούζο (;) αντί για ρετσίνα από ένα κατοσταράκι (μπακιρένιο δοχείο που χωρούσε 100 δράμια κρασιού!). Η ταινία επιχρωματίστηκε, βλέπετε, στα West Wing Studios της Καλιφόρνιας και επαναλανσαρίστηκε έγχρωμη το 2017.

Ο Ζήκος (Κώστας Χατζηχρήστος) είναι επαρχιώτης από το Καρπενήσι που δουλεύει υπάλληλος στην μπακαλοταβέρνα του κυρ-Παντελή και είναι ερωτευμένος με την όμορφη Φιφίκα, η οποία, θέλοντας να παίξει μαζί του, προσποιείται ότι ανταποκρίνεται. Στο παρακάτω απόσπασμα, ο επίδοξος γαμπρός συναντά τον μέλλοντα πεθερό του, τον κυρ-Σωτήρη (Γιώργος Ολύμπιος).

Ο Ζήκος με τον μέλλοντα πεθερό του.mp4

Στο πέρασμά της απ' την ταινία, η «καρατερίστα» (ηθοποιός που ενσαρκώνει χαρακτηριστικούς τύπους ανθρώπων, με τρόπο παραστατικό και ρεαλιστικό) Υβόνη Βλαδίμηρου «τα ψέλνει» στον αδερφό της, τον κυρ-Μανόλη (Νίκος Φέρμας). Σε λιγότερο από μισό λεπτό, περνά από μπροστά μας η ζωή στην Ελλάδα μιας άλλης εποχής, οικονομικά σκληρή αλλά γνήσια ανθρώπινη.

[Το πέρασμα της αδερφής του κυρ-Μανόλη.mp4](#)

Ο «**Κλέαρχος, η Μαρίνα και ο κοντός**» είναι ελληνική κωμική ταινία του 1961 σε σκηνοθεσία Νίκου Τσιφόρου. Το σενάριο γράφτηκε από τον ίδιο τον σκηνοθέτη σε συνεργασία με τον Πολύβιο Βασιλειάδη. Εκείνη την εποχή, η ταινία κρίθηκε ακατάλληλη λόγω των αναφορών της στη συζυγική απιστία!

Ο ευκατάστατος μεσήλικας έμπορος βουτύρου και ελαιολάδου Κλέαρχος (Βασίλης Αυλωνίτης) απατά συχνά την αυστηρή και άσχημη γυναίκα του Μαρίνα (Γεωργία Βασιλειάδου), τις υποψίες της οποίας φροντίζει να κατευνάζει ενοχοποιώντας τον κοντό γαμπρό του, Μάχο (Νίκος Ρίζος), τον οποίο η Μαρίνα αντιπαθεί και περιφρονεί. Μετά από αποκάλυψη μιας δήθεν απιστίας του γαμπρού της σε βάρος της κόρης της, Ρέας (Ελσα Ρίζου), η Μαρίνα τον καθίζει στο σκαμνί και τον διώχνει απ' το σπίτι τους. Όμως, κατόπιν, ο δικηγόρος Ασκαριάδης (Άγγελος Μαυρόπουλος) ενημερώνει τον Κλέαρχο και τη Μαρίνα ότι ο Μάχος έχει κληρονομήσει μια μεγάλη περιουσία από έναν θείο του που πέθανε στην Αφρική.

Η ευγενική, αρχοντική του εμφάνιση του Μαυρόπουλου και η άνεσή του στο παίξιμο τού χάρισαν στα χρόνια του '60 την αναγνωρισιμότητα μέσα από μια μεγάλη σειρά ταινιών του εμπορικού ελληνικού κινηματογράφου. Απλός και πολύ κινηματογραφικός, παρ' όλο το θεατρικό παρελθόν του, εμφανίστηκε σε δεύτερους ή τρίτους ρόλους και ήταν πειστικός υποδυόμενος τον πατέρα, τον αστυνόμο ή τον πρόεδρο δικαστηρίου. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, ως δικηγόρος Ασκαριάδης, ο Μαυρόπουλος βοηθάει να απογειωθούν οι ερμηνείες των πρωταγωνιστών.

[Η καταδίκη του Μάχου και η επίσκεψη στον δικηγόρο Ασκαριάδη.mp4](#)

Το «**σταντ-απ**» είναι είδος σύγχρονης κωμωδίας που πραγματοποιείται ζωντανά σε κοινό και ο/η καλλιτέχνης απευθύνεται απευθείας στο κοινό με στόχο το γέλιο, συνήθως σε όρθια στάση και με χρήση μικροφώνου, δηλαδή με την απουσία ενός θεατρικού «τέταρτου τοίχου», αφού οι κωμικοί απευθύνονται στο κοινό και τις περισσότερες φορές υπάρχει και σχετική αλληλεπίδραση με το κοινό.

Παρακολουθούμε δείγματα της δουλειάς δύο σύγχρονων σταντ-απ κωμικών, κατά σειρά του **Βύρωνα Θεοδωρόπουλου** και του **Λάμπρου Φισφή**.

[ΔΥΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΤΑΝΤ-ΑΠ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΩΜΙΚΟΙ.mp4](#)

Κλείνουμε το κείμενο της άσκησής μας με τη ρήση του Βρετανού ποιητή W.H. Auden (1907-1973)
«Ανάμεσα σ' αυτούς που μου αρέσουν και που θαυμάζω δεν μπορώ να βρω έναν κοινό παρονομαστή.
Ανάμεσα σ' **αυτούς που αγαπώ** όμως, μπορώ: **όλοι με κάνουν να γελάω**».